

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emmerich
Leuner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoiașă. — RECLAMĂR pe
pagina 3-a o seriă 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 34 cor., pe șase luni
19 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nu colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I: Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu ziua în casă: Pe un an
34 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 218.

Brașov, Luni-Marti 4 (17) Octomvrie.

1905.

NOU ABONAMENT

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1905

s'a deschis nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Ce se fierbe după culise.

Mare e în momentele de față
confuziunea în capitala Ungariei în
cestiunea reactivării cabinetului Fe-
jervary. Unii vor să știe, că br. Fe-
jervary e deja numit ministru preșe-
dinte, dăr această nu se va publica
până ce nu va fi compus complet
cabinetul său, alții susțin, că încă n'a
primit nici o însărcinare.

Despre programul cabinetului, sci-
rile asemenea se contradic. Deoparte
se afirmă, că Majestatea Sa ar fi
respins programul cu totul, dăr că
acastă respingere nu se estinde și
asupra persoanei lui Fejervary și a
ajutorilor săi, cărora le-ar fi dată
ocasiunea s'ajungă la putere cu alt
program, său și fără nici un program
special. De altă parte se crede că
Majestatea Sa n'a decis încă asupra
tuturor punctelor de căpetenie ale
programului, dăr că va decide în ții-
lele cele mai apropiate.

In Viena e tare credința, că
frênele guvernului se vor încredința
lui Fejervary și că deja Mercuri-Joi
se va publica autograful regesc, în
care va fi anunțată și motivată a-
castă înaltă măsură. De-odată cu
completarea cabinetului, se mai crede,
va urma și aprobarea finală a pro-
gramului din partea corônei.

Unul din diarele vieneze, care
primește informațiunii din cercurile
cele mai bine inițiate în întemplările
dela curte, enumeră — după cum se
va puté vedé mai jos — și punctele
cardinale ale programului lui Fejer-
vare. Intre aceste găsim un punct,
care e de natură a produce la noi,
în cercurile naționalităților, cea mai
mare și durerôsă senzațiune. E vorba
adecă, că deodată cu reforma electo-
rală pe basa votului universal tovără-
șia Fejervary-Kristoffy-Lukacs voiesce
să mai introducă și o reformă a legilor
școlare, prin care să fie desființate
tôte școlile confesionale în Ungaria
și introduse pretutindenă școle de stat.

Êtă cu ce vrea această nenorocită
tovărășie să înduplece șovinismul tur-
bat maghiar, de a renunța la limba
de comandă! Ôre să fi cutezat în-

tr'adevăr Fejervary și fiul de croitor
din Macău, să propună Majestății Sale
o astfel de reformă monstrôsă? Prin
ea corôna ar fi de-odată împinsă în
rêsboiului pe două părți: cu malcon-
tenții maghiari din coaliție deoparte,
și cu naționalitățile și cu toți amicii
causei lor drepte de altă parte.

Ne mângăiem cu speranța, că
Monarchul va fi respins insinuația de
a da prealabila sa aprobare unui aten-
tat ca acesta la existența naționali-
tăților și că de aici s'a lătit fama, că
corôna a respins întreg programul.

Nu putem să nu dăm de altă
parte espreziune celor mai vii îngri-
jiri, când cetim prin foile cele mai
de frunte declarațiunii ca aceea, pe
care a făcut'o un membru al cabine-
tului actual (de sigur Kristoffy) unui
redactor al diarului „Pesti Naplo“.

„Suntem siguri“, dîse ministrul,
că cele prezentate de Fejervary vor
primi aprobarea corônei. Regele are
înaintea sa un program perfect croit
în proporții mari (!), cum nu s'a mai
pomenit dela 1867 încôce; el lansază
și astfel de nisuiște, (!) despre cari
până acuma țera nici că a mai au-
dit (!) Noi (cabinetul Fejervary) vom
păși înaintea națiunii cu nîse colosa-
le căștiguri pe teranul social, al po-
liticeii interioare și economic și vom
rămâne numai în ce privește limba
de comandă în *status quo*.

Va să dîcă ceea-ce se plănuesce
trece peste tôte temerile ce le-a deș-
teptat în sinul naționalităților faimôsă
„mână liberă“, care atirnă ca sabia
lui Damocle asupra capului lor.

Incă odată, nu ne putem imagina
o întorsătură monstrôsă a lucrurilor
cum ar fi acêsta. Un astfel de „ince-
put de clarificare“ al raporturilor în
Ungaria, cum îl numesce amintita
fôie austriacă, ni-se pare tot ce pôte
fi mai periculos și mai fatal pentru
viitor, pentru corônă și monarchie.

Corôna trece printr'o mare încercare.
Era speranța, că a început să vadă și
să cunoscă greșelile, ce s'au făcut în
trecut. Dêcă însă acêsta nu s'ar adeveri,
dêcă vederile corônei nu ar fi în stare
să se ridice peste cerul strîmt al nisuiștelor
maghiare și să cuprindă adevăratele ne-
cesități ale populațiunii poliglote a
țerii, atunci unei astfel de politice
nu-i putem face de căt cel mai rêu
prognostic.

Multe sunt în joc și mai presus
de tôte este în joc unitatea și po-
siția de mare putere a monarchiei.
Nu numai în Ungaria, ci și în Austria
tôte fierb și clocotesc, êr acum Ger-
manii din Boemia se pregătesc a
începe dela început cu obstrucțiunea,
ceea-ce pôte aduce după sine totala
paralisare și a parlamentului din
Viena.

Se petrece ceva, ce pentru ori-
ce om cu judecată însămnă nici mai
mult nici mai puțin, de căt o sgu-
duire a însăși temelilor monarchiei.
De ceea-ce ne-am tot temut, ceea-ce
au predis toți ômenii prevêdători, se
împlinesce acuma. Știe Dumneđu ce
direcțiune și dimensiuni va mai lua
crisa de drept public. Până acuma a

mai mers cum a mers, țăriș-grăpiș,
cu mulcomiri, cu amănări, cu tot felul
de cărpăceli de ađi pe mâne. De
odata însă se va schimba sceneria,
cu putere elementară se va rostogoli
în prăpastie ceea-ce nu se va mai
puté răzima în temelia sa.

Vremuri mari și critice au să
vină și de aceea nu putem îndestul
conjura pe fie-care Român consciu de
datoria sa națională să aibă în ve-
dere, că nu micile și neputincișele
frecări și certe din cuiburile noastre,
pe cari din nenorocire le necinstesce
prea des rêuțate și invidia dintre
frați, și nu tradiționalul „lasă-mă să
te las“, care ne trage la fund cu greu-
tate de plumb, va fi în stare să sal-
veze interesele de viață ale poporu-
lui nostru în aceste timpuri mari, ci
ne va puté scăpa numai consciința,
că una trebuie să fim și totul trebuie
să jertfim, pentru-ca să putem sta
gata de a da față cu ori-ce ar mai
veni peste noi și mult cercata nôș-
tră patrie.

Brașov, 3/16 Octomvrie.

Ruperea relațiunilor oficiale între Gre-
cia și România. »Secolul« află din sôrginte
oficială, că d-l Tombazis, ministrul pleni-
potențiar al Greciei, se va întorce pe la
finele sêptemănei acesteia în Bucuresci spre
a notifica guvernului rupura relațiunilor
diplomatice, și spre a încredința legați-
unei rusesci protecțiunea supușilor greci din
România.

Semnarea tratatului de pace. O notă
a »Agenției Havas« spune, că țarul a sem-
nat Sâmbătă tratatul de pace ruso-japo-
nez și a însărcinat pe ambasadorul Rusiei
la Paris să încunoscințeze guvernul fran-
cez și să-l rôge să comunice guvernului
japonez acest lucru. În absența ambas-
adorului, acêstă sciire a fost comunicată
d-lui Rouvier de Nehlidow, consilier de am-
basadă. D-l Rouvier a telegrafiat imediat
representantului Franței la Tokio. — Din
Washington se anunță de asemenea, că
țarul și mikado au semnat tratatul de pace
punênd astfel oficial capêț rêsboiului.

Destăinuirile diarului »Matin« asupra
causelor demisiunii fostului ministru de
externe Delcassé au provocat mare sensa-
ție în presa europeană. Delcassé urmăria,
după aceste destăinuirii, o politică de alianță
între Anglia, Franța și Rusia cu scopuri
agresive contra Germaniei. Din cauza acêsta
a trebuit să se retragă. Guvernul francez
a desmintit scirile lansate de »Matin«.
Acesta însă își mentine afirmațiunile.

O privire retrospectivă.

IV.

Am înaintea mea statutele a
două bănci românescei noue de vreo
3—4 ani înființate evident pe baza și
după experiența și normativul altora,
unde în statute se dîce „sunt necon-
diționat eschise de la ipotecă minele,
fabricile și ori-ce stabilimente indus-
triiale, bisericile, teatrele etc.“

Cum și ce fel? Am moștenit de
la părinți o móră în sat, veche hodo-
rogită și aș vrea să o refac din nou

cu turbină în loc de róta veche pri-
mitivă. Eu nu mă pot imprumuta de
la banca românescă în o atare afa-
cere riscată! Alta. Se pune în es-
ploatare un parchet de pădure eomu-
nală. Lemnul brut nu se pôte estrage
și transporta ca să iasă un beneficiu
din ea — dăr lemnele tăiate în scân-
duri, dulapuri și lați, grinđi etc. ori fă-
cute dôge și unelte diverse s'ar puté
fôrte bine exploata și cădere de apă
este de ajuns în părău ca să mâne
nu un ferêștrău simplu ci un gatter
cu 5—6—7 pânze și decii s'ar renta
fôrte bine instalarea unui ferêștrău,
și mi-aș găsi și eu socotela și aș
puté da și ômenilor tôte sêma de
muncă la doboritul și transportul gro-
șilor la ferêștrău și dela ferêștrău a
materialului fasonat la gară. 'Mi lip-
sesce încă ceva capital, vreo 2—3—500
fl. — pe care banca nu mi-i pôte
nici avansa nici da temporar ca ca-
pita! circulator ori în conto curent.
Am un deal steril cu pêtră de var
ori pêtră de construcție, pe care aș
voi să deschid o carieră și să le pun
în exploatare și valóre ori o lutărie
bună și aș voi să fac o țiglărie, ori că-
rămidărie sistematică și mi-ar mai
trebui ceva capital, pe lângă capita-
lul în numerar de care dispun eu cu
participarea la beneficiu ori fără.

Ei bine, la tôte aceste întreprin-
deri naționale, de cari sunt mii și
mii de casuri pe la comunele româ-
nesce, băncile românescei cele mici și
mai noue nici una nu-mi pôte da,
ori nu voiesce să vină cu câteva sute
de zloți în ajutorul meu, ca eu la
rêndul meu să deschid un nou isvor
de ocupațiune și căștig permanent
acasă la 20—40—100 de familii. Dăr
ele dau sutele la mii și mii de înși
ca să plece peste ocean, unde nu tot-
dêuna sunt siguri că vor găsi ocupa-
țiune, ori nu-i vor întorce de pe va-
por înapoi.

Ce gospodărie este acêsta și ce
ajutor pentru popor și pentru des-
voltarea economiei nôștre naționale?
Evident, că numai bună nu pôte fi și
nici salutară în consecințele sale.

Bogația și bunăstarea economică
și culturală a unui popor nu se nu-
mără nici după căți advocați, doctori,
preoți și învățatori titrați are, ci după
firmele și întreprinderile comerciale
și industriale de tot felul și după
desvoltarea agriculturii sale și ce ca-
pitalul are investite și învirtesce anual
în acele. Și mai cu sêmă pentru po-
porul nostru românesc de dincôce de
munți, cari nu avem nici proprietari
mari și bogătași rentieri avuți între
noi, singur punerea în valóre a aceș-
tor bogății naturale ale solului și des-
voltarea aptitudinilor înăscute ale po-
porului nostru este chestiunea care
trebuie să primeze pe tôte celelalte și
să se intereseze pe toți. Va costape
d-nii directori și cei puși în fruntea
băncilor mai multă ostenelă și încor-
dare a minții, decât a da bani cu
dobândă și a semna protocoale de pre-
sență. Dăr interesul neamului întreg
le cere acel sacrificiu.

Ni-se scot adesea înainte actele
de binefacere și jertfele, ce le fac
băncile din venitele lor pentru sco-

puri culturale. Dacă nu voim să ne înșelăm pe noi înși-ne, este bine să le trecem și pe acestea în revistă și să ne întrebăm dacă este mai nimerit să apelăm la cutia milelor, fie și a băncilor, ori să cerem de la dezvoltarea avuției și producului naționale. Căci până la un punct ocă care binefăcatori erau și eroii legendari Grozea, Pinte, Dăianu, cari luau de la cel ce avea și ici coala când le eșia câte-un nevoiaș și amărit în cale, pe acela ei îl ajutau și răsbunau. Și totuși poporul nu-i mai deplânge și nici nu-i dooresce sub raporturile de astăzi.

Să luăm deci câteva casuri concrete citate în broșura publicată de delegația băncilor: La pag. 74 găsim că „Furnica” după un capital social de 120,000 cor. a distribuit în 1904 câte 300 fl. la școlă unită și neunită din Făgăraș. Acelea două parohii mari având una Vicariu foraneu în frunte, alta un protopop—și între poporeni lor vr'o 10 advocați, unii cu alure de grand-seigneur alții membri în direcțiune la vr'o 5—6 bănci, și toți cu averi frumoșe și apoi o starostie de meseriași de pe timpuri, să nu fie în stare să-și plătescă singure câte un învățator? Țeranul nostru din cel din urmă cătun și fundatură a muntelui, plătesce atâtea procente, aruncurî după florinul de dare pentru învățator și școlă românească și domniū cei avuți de la oraș și tĕrgoveții, cari în fie-care minut sunt cu banul în mână să nu fie în stare să întrețină singuri o biserică și o școlă? Să fie ei în continuu avisati la tributul satelor și al sătenilor ca să le întrețină școlă pentru creșterea odraslelor lor?

(Va urma).

Crisa.

Nici o descurcare.

Baronul Fejervary s'a întors Sâmbătă din Viena, fără rezultat pozitiv. Maiestatea Sa se dice că a refuzat în mod definitiv programul lui Lanyi și Kristoffy. Baronul Fejervary și-a convocat colegii din cabinet și le-a expus situația.

Chemarea lui Szell.

În legătură cu nereușita lui Fejervary s'a svonit prin Budapesta, că M. Sa ar fi având de gând a chema pe Col. Szell la Viena. Svonul acesta a produs mare bucurie între coaliționiști, deorece însuși Apponyi a fost acela, care nu de mult s'a pronunțat, că singurul bărbat care ar pu-

tă să ia în mâinile sale acțiunea de descurcare ar fi Szell.

Combi-națiuni.

În Budapesta s'au ivit fel de fel de combinațiuni în urma reintorcerei lui Fejervary. Unii credeau că Fejervary aduce cu sine actele reactivării sale împreună cu aprobarea Maiestății Sale pentru programul său de reforme. Alții din contră susțineau cu tărie, că Maiestatea Sa a respins irevocabil programul lui Fejervary. Ce se va întâmpla în acest cas? Nimeni nu știe să se orienteze și probabilitatea cea mai mare o are presupunerea, că actualul cabinet va gira mai departe afacerile, fără program.

Ce se raporteză din Viena?

Correspondentul lui »B. H.« raporteză prin telefon următoarele:

Cercurile politice de aici stau sub impresia surpriselor în privința politicii ungare. După prima audiență a lui Fejervary aici în toate localurile frecventate de omeni cu informațiuni autorizate,— clubul Jockey și ministeriile comune,— se vorbira de numirea lui Fejervary. Alte persoane din intimitatea lui Fejervary și omenii curții spuneau că au rămas numai nisce formalități de implinit, între cari iscălirea decretelor și scurta audiență obicinuită. Într-aceea s'a întâmplat ceva, care a împiedecat mersul normal al lucrurilor. S'a dovedit din nou, că nici persoanele cari de mai multe decenii sunt în apropierea Curții cum este și baronul Fejervary, nu pot să știe de ați pe mâne ce se va întâmpla. Joi s'era însuși Fejervary a ieșit din rezervă sa și a anunțat câtorva intimi, că a două zi se va face numirea. Și totuși nu s'a făcut.

Noul mijlocitor.

Printre multele combinațiuni, svonul despre chemarea lui Szell, colportat de un șef al partidului popular care are întinse relațiuni în Viena, a fost surpriza cea mai nouă. Causa întârzierii cu numirea lui Fejervary se reduce la dorința Curții de a trânșă lucrurile pe cale pacifică. Coronă ar fi inclinată mai bucuros spre un compromis, decât să facă o săritură în întunec. Pentru realizarea acestui compromis ar fi fost ales Col. Szell ca mijlocitor. Svonul a făcut bună impresie în toate părțile și se dice că însuși Fejervary încă ar fi de acord cu chemarea acestui nou mijlocitor.

Apponyi va emigra.

O știre surprinzătoare ne comunică organul lui Tisza »Az Ujság«. După acest țiar, contele Apponyi ar fi declarat, că dacă nu va birui coaliția, atunci dĕnsul se va expatria și va emigra în America. »Az Ujság« ia cam peste picior pe nobi-

lul conte pentru această declarație: »Cine va restitui patriei această grea pierdere? Este grozav martirajul, ce are de gând să și-l impună acest bariton bărbos al patriei noastre. Noi, simplii muritori suntem legați de glie, plătim imposite și suferim închisore pentru libertatea cuvântului, ăr Apponyi ca un Mikes modern își va bălăbăni picioarele pe malul mării ascultând vîjăitul valurilor. Sĕrmanul Apponyi, el va emigra, ăr noi acasă vom bé zama patriotismului său«.

Articolul lui Kossuth.

Nu e scriitor și totuși scrie 2—3 articole pe zi. Acum apelază chiar la ospitalitatea țiarului »Figaro« din Paris și li sparie pe Francesi cu următoarele frase: »Ce ar dice Francesii, dacă armata lor ar fi comandată de ofițeri germani? Ce ar dice când limba de comandă ar fi cea germană și în locul gloriosului tricolor li-s'ar impune drapelul german? Chiar și numai gândul acesta ar fi un sacrilegiu, o idee absurdă, grotescă, stupidă și brutală«.

Așa o fi, de cât vorba ceea: Potrivă ca nuca în părete.

Programul cabinetului Fejervary.

În cercurile politice inițiate — scrie »Wiener Allgemeine Zeitung« — se așteptă cu siguranță, că în primele zile ale acestei săptămâni va fi din nou incredințat bar. Fejervary cu conducerea guvernului și că programul său va fi definitiv acceptat de către coronă. Numirea din nou a bar. Fejervary de ministru președinte va urma în momentul, când li va fi succes reconstruirea și completarea cabinetului său.

»Programul lui Fejervary, care o spunem din nou, va fi fără îndoială acceptat din partea Coronēi, cuprinde următoarele puncte cardinale: 1) O reformă electorală pe baza dreptului electoral universal, direct și egal. 2) O reformă a învățămîntului prin care se va introduce în Ungaria școlă de stat interconfesională, de ore-ce până acuma Ungaria posedă în majoritate școli confesionale. 3) Introducerea unei reforme administrative după modelul reformei plănuite la timpul său (în 1893) de contele Szapary, care are de scop întărirea puterii centrale față de drepturile și cercul de activitate de până acuma ale comitatelor. 4) Desărcinarea proprietății mari, în vederea căreia guvernul va prezenta mai multe proiecte de legi.

»Nu este însă adevărat, că ministerul Fejervary a luat în programul său despărțirea teritoriului vama austro-ungar, nici că ar plănui măcar proiecte, cari ar pregăti încetarea teritoriului vama comun.

»Programul de mai sus este în toto acceptat de către coronă, deși încă nu

formal, și astfel numirea cabinetului Fejervary pe basa acestui program se poate așcepta cu siguranță în primele zile ale acestei săptămâni«.

Petiția consistoriului ev. săsesc către Majestatea Sa.

(F i n e.)

Așa — ca să aducem numai câteva exemple — »dirigearea specialistă a instrucției în limba maghiară« cu care se însărcinază inspectorul r. u. prin ordinul Nr. 72.000/1905 în școlile primare confesionale cu limba de învățămînt nemaghiară violază legea, care limitază rolul inspectorului la controlă, pe când ordinul ministerial îi impune un amestec direct în instrucțiune, făcĕndu-l așa dicĕnd învățator sĕu diriginte pentru instrucția limbii maghiare, prin ceea ce se violază dreptul acordat prin lege patronilor de școlă confesionali.

Mai departe însărcinarea cuprinsă în ordinul ministerial, în virtutea căreia inspectorul r. u. pôte cere »ca limba maghiară începĕnd din clasa II. a școlii primare să se exercite și cu ajutorul socotelei« (la aritmetică. — Tr.), tot așa și întrebuintarea vorbirei maghiare la instrucția în geografie istorie și constituție nu se întemeiază pe lege, și pentru a extinde întrebuintarea limbii maghiare în școlile primare nemaghiare în o așa măsură, numai legislațiunea, Coronă și dieta, ar fi îndreptățite, nici de cum însă ministrul.

Mai departe însărcinarea ce se dă prin ordinul ministerial Nr. 72.000/1905 inspectorului r. u. de a iniția pe învățătorul școlilor primare confesionale în metoda naturală directă, singura corectă, violază legea pozitivă (art. 38 din 1868, §. 11), care garantază patronilor școlilor confesionale dreptul de a determina în școlile lor metoda.

Mai departe însărcinarea ce se dă inspectorului r. u. în ordinul Nr. 72.000/1905 de a porni cercetarea prevădută contra învățătorului, care nu și-a însușit limba maghiară în măsura, ca să fie în stare a o preda în școlă primară, cercetare pornită neamănat în virtutea art. 32 din 1875 cu scop de a-l lipsi de post sub titlul că din cauza unui defect spiritual nu e capabil a satisface instrucției prescrișă de lege, precum și însărcinarea ce se mai dă inspectorului r. u. de a cere de la autoritatea bisericească respectivă, ca să dispenseze imediat pe acel învățator și să numescă în locul lui un învățator auxiliar, care știe bine ungerese, având drept calificatiune cel puțin absolutul de la preparandie, — nu sunt întemeiate în lege.

Mai departe dispoziția ordinului ministerial Nr. 72.000/1905 în sensul căreia

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Năpasta.

De A. Cehov.

Petre Semenici directorul băncii orașului, contabilul cu ajutorul lui, precum și doi membri ai aceleiași bănci, au fost trimiși într'o noapte la închisore. A doua zi după această catastrofă, comerciantul Avdeef, unul din membrii comisiunei de control al băncii ședea cu nisce prietenii în prăvălia sa și le spunea:

— Se vede, că așa a vrut Dumnezeu Nimenea nu pôte scăpa de ceea ce-i este scris. Ecă noi astăzi ne cinstim cu icre și cu beutură, ăr mâne, ce să veți — închisore, haine de arestant și chiar morătea. Orî-ce lucru se pôte întâmpla. Putem lua ca pildă pe Petre Semenici.

El vorbea tot așa înainte, și închidea pe jumătate ochii, căci erau împaienjenii de beutură, ăr prietenii săi beau cu el, mâncau la icre și ascultau. După-ce Avdeef descriese rușinea și slăbiciunea lui Petre Semenici, care încă erî a fost puternic și stimat de toți, el urmă oftând:

— Măta prevede lacrimile șorecilor! Așa le și trebuie ticăloșilor! Nemernicii au

sciut să fure, apoi a venit timpul să-și răspundă de faptele lor.

— Apoi de, păzeste-te. Ivan Danilici sĕ n'o pătesci și d-ta! — observă unul dintre prietenii.

— Eu, pentru-ce?

— Apoi iacă pentru-ce: Ei furau, ăr comisia de revisiune ce păzia și rămănea nepăsătoare? Ore, tu n'ai iscălit socotelile?

— Apoi, acesta este un lucru foarte ușor! — răspunde Avdeef zimbînd — Da, am iscălit! Mi-s'au adus hărtiile la prăvălie și am iscălit. Ore eu înțeleg ceva din ele? Orî-ce mi-s'ar fi dat așa fi iscălit. Pōți să scrii astăzi întrĕnsa, că am înjunghiat un om, apoi tot am să iscălesc. N'am timp să cercetez, și nici nu vĕd fără ochelari.

După-ce au vorbit despre krahul băncii și despre sorta lui Petre Semenici, Avdeef cu prietenii pornesc la un cunoscut, unde era petrecere, și acela serba onomastica femeiei sale. La serbare toți ospetii vorbeau ărăși despre krahul băncii. Avdeef vorbea mai infocat de cât toți ceilalți, și îi incredința, că el presimțea de mult acest krah, și că de doi ani șcia acum, că la bancă lucrul nu este tocmai curat. Pe când ei mâncau piroște, un fel de plăcinte, el descria mai multe feluri de

operațiuni ilegale, despre care avea cunoștință.

— Apoi dacă ai sciut, de ce nu le-ai denunțat? — îl întrebă un ofițer, care se afla și el la serbare.

— Apoi nu numai eu, tot orașul a sciut — zimbă Avdeef.

— Dĕr nici n'aveam timp să umblu pe la tribunale. — Dă-le pace.

După-ce s'a odihnit în urma piroștelor, el se puse să prăndescă și ăr să odihnescă, apoi plecă spre a asista la slujba bisericească, unde el era epitorp; după terminarea slujbei plĕcă la serbarea unei onomastice și acolo petrece jucĕnd preferans până la miezul nopții. — După cum se vede toate se petrecură în mod satisfăcător.

Când după miezul nopții Avdeef se întorse acasă, el vĕdĕ că bucătărăsa, care i-a deschis pōrta, era palidă și emoționată așa că nu putĕ pronunța nici un cuvĕnt. Femeia lui Avdeef, Elisaveta Trofimovna, o bĕtrănă grăsuță și bine hrănită, care făcuse mai mulți copii, ședea acum în odaie pe divan, tremura din tot corpul și înturna ochii peste cap, ca și când s'ar fi îmbătat. Pe lângă ea se învĕrtea cu o garafă de apă în mână, fiul ei cel mai mare,

gimnazistul Vasile, asemenea palid și emoționat.

— Ce s'a întâmplat? — Întrĕbă Avdeef, uitându-se supĕrat spre cuptor (Familia lui suferea de multe-orî din cauza focului.)

— Adiniōră a fost aici judecătorul de instrucție cu poliția — răspunde Vasile. — Au făcut perchisiția domiciliară.

Avdeef își aruncă privirea în toate părțile. Scrinuri, dulapuri, mese la toate se vedeau urmele perchisiției de abia făcute. Avdeef, care nu pricepea nimic, rămase ca trăsniț, piciorul stâng îi amorți, și el fiind turmentat de un fel de friguri, se culcă pe divan, i-se părea, că i-se întorc intestinele, și piciorul stâng tremurând lovea spatarul divanului.

Vr'o două trei minute el se încĕrcă să-și aducă aminte tot trecutul său, și nu descoperi nici o vină, care ar fi meritat atențiunea autorității judiciare.

— Tōte acestea sunt nisce flĕcuri — spunea el sculându-se. — De sigur am fost calomniat. Măne trebuie să fac reclamațiune, ca să nu mai îndrănescă să-mi facă una ca acesta.

(Va urma.)

»o școlă confesională, la care s'au suspendat doi învățători după o altă din cauza neglijării culpabile a instrucției în limba maghiară, pe baza § 15. a art. 26 din 1893, să fie închisă și în locul ei să se înființeze o școlă de stat, este ilegală, căci după § 15 al art. 26 de lege din 1893 ministrul poate ce e drept prin sentință disciplinară adusă pe baza alineei 4 a §-ului 13 să închidă o școlă, la care au fost suspendați doi învățători după o altă și în locul ei să înființeze o școlă de stat, însă §-ul 13, alinea 4 a articolului de lege citat indică direct ca motiv al închiderii direcția contrară statului őr »direcție contrară statului este a se considera orice acțiune îndreptată contra constituției statului, caracterul lui național, unitatea lui, independența și integritatea teritorială, precum și contra întrebunțării prevăzută prin lege a limbii statului». Pretinsa neglijanță a instrucției maghiare constatată după aprecierea inspectorului r. u. supus și el erorilor omenesci și provocată poate fără nici o vină din partea învățătorului, ci numai de raporturile insurmontabile ale vieții și contactului, — nu este încă o direcție contrară statutului, nu este delict disciplinar și ar putea fi înfierată ca atare numai prin legistațiune, nici de cât însă prin ministru, care nu posedă atribuțiunea extensiunii legilor.

Mai departe amenințarea din ordinul ministerial Nr. 72.000 contra școlii confesionale (pe motiv de neglijanță a instrucției maghiare), de a porni procedura de avertizare prevăzută în §-ul 15 al art. de lege 38 din 1868, nu este întemeiată în lege, căci procedura de avertizare în virtutea §-ului 15 din art. de lege 38 din 1868 este limitată la condițiunile amintite în §§-ii 11, 12 și 13 și în acești paragrafi nu se amintesc nimic de neglijanța instrucției maghiare.

Mai departe însărcinarea ce se dă inspectorului r. u. în ordinul ministerial nr. 72.000/1905 de a cere la examenele preparandiilor, ca elevii să răspundă în limba maghiară și din alte obiecte (afară de gramatica și literatura maghiară), din obiecte pe care nu le-au învățat în această limbă, este nu numai o tentativă de a octroya bisericilor, care întrețin școli cu limba de predare nemaghiară, o limbă dublă de învățământ, ci este și o dispoziție ilegală, căci legea (art. de lege 38 din 1868 cap. 3, art. de lege 44 din 1868, §§ 14, 26, art. de lege 18 din 1879 § 1 și 6) acordă patronilor de școle confesionale libertatea de a fixa limba de învățământ, și aici numai o nouă lege ar putea introduce o nouă dispoziție, nici decât însă un ordin ministerial.

Tot așa de puțin este autorizat prin lege inspectorul r. u. de școle, de a da candidaților dintr-o preparandie confesională o temă scripturistică de limba maghiară (24 ore înainte de examen), pentru ca acesta să țină lecție practică asupra ei în fața comisiunii examinătoare (ordinul min. nr. 72.001/1905).

Maiestate! Apelăm la Stăpânul și Regele nostru preagratios contra procederei absolutiste a d-lui ministru r. u. de culte și instrucțiune publică, pentru păzirea constituției, a cărei lege fundamentală dispune, ca țera să fie guvernată prin legi și nu prin ordinațiuni ilegale. În virtutea oficiului nostru implorăm a scuti dreptul garantat prin lege al bisericii noastre asupra școlilor întreținute de ea, și în interesul conservării proprii a poporului săsesc ardelean ocrotit de această biserică, din care sub presiunea ultimilor ani mai bine de a 20-a parte a emigrat în America și continuă a emigra. Apelăm la Maiestatea Voastră într'un timp de grea cumpănă, când legăturile ordinii se desfac în mod inspăimântător, să puneți zăgaz unor începuturi, cari ar trebui să conducă la o nouă sguiduire a ordinii și cari sunt în contradicție cu testamentul regelui Stefan, de a trata bine pe imigranții chemați în țără, pentru-ca mai bucuși să rămână aici, decât să meargă în altă parte; în contradicție mai departe cu vorbele avertisătoare ale lui Francisc Deak pronun-

țate la 23 Ianuarie 1872: »Dacă vrem să câștigăm naționalitățile, acesta să nu o facem căutând a-le maghiariza cu orice preț, ci să le facem raporturile din Ungaria plăcute. Căci două lucruri imi sunt clare înaintea ochilor: a-le extirpa ar fi o barbarie infamă, chiar și atunci când n'ar fi atât de numeroase, așa că și de altmintrea este imposibil a-le extirpa. Țe a face din ele dușman, nu este în interesul nostru».

Ne rugăm lui Dumnezeu ca să binecuvinte și ocrotască pe Maiestatea Voastră și să păzască patria de încercarea deservită, de a o preface prin o operațiune pe viță pe mărte într'un stat de rassă unitar.

Regele Carol la manevrele din Moldova.

Vineri s'au terminat manevrele regale române prin defilarea trupelor în piața orașului Botoșani. Ținuta trupelor a fost admirabilă. După defilare, care a durat aproape 2 ore, Regele Carol a oferit un banchet ofițerilor superiori, atașatilor militari și autorităților publice. La șampanie Suveranul român a toastat pentru corpul 4 de armată, zicend între altele:

»Aici avem un regiment care poartă numele marelui voevod Stefan. Stegul lui e decorat cu »Stăua României«. Vom fi vrednici urmași ai glorioșilor străbuni! Faptele răsunătoare ale trecutului vor inflăcări întotdeauna armata și ea va fi gata a se jertfi pentru patrie...»

Joi la orele 7 seara, delegația comunității evreesci din Botoșani compusă din doctorul Olivenbaum, Spaner, Moscovici, Abramovici, Costiner și Warman, a fost primită de rege.

D-rul Olivenbaum, în numele comunității, a prezentat omagii de devotament Suveranului, rugându-l a acorda înalta Sa intervenire pentru recunoscerea comunității ca persoană morală și i-a înmănat un memoriu cu documente și brisove prin care se dovedește vechimea de trei vécuri a comunității. El a insistat asupra neajunsurilor suferite de comunitate din cauza lipsei calității juridice. Suveranul a ascultat cu bună-voință doleanțele exprimate, promițend studierea cesiunii și satisfacerea cererei în limitele posibilității. Apoi Majestatea Sa s'a întreținut afabil trei sferturi de oră cu membrii delegației, interesându-se de propășirea comunității și a orașului, regretand că n'a putut visita așezămintele evreesci. Săra au fost invitați la masa regală reprezentanții autorităților civile, magistrației și funcționarii superiori. Atașaii militari străini au luat masa la cercul militar împreună cu generalii și ofițerii superiori. Tot orașul era iluminat; musicile cântau în diferite puncte. Pe strade o mare afluență de lume. Cu trenul de nöpfe a sosit trimisul abisnian care a asistat la defilare.

Sămbătă a vizitat Regele Carol și principele Ferdinand orașul Dorohoiu din fundul Moldovei. Fix la orele 11 trenul regal a intrat în gară, în sunetul Imnului Regal și al aclamațiunilor entusiaste ale publicului. Majestatea Sa și Principele Ferdinand, scoborându-se pe peron, au fost salutați de primarul orașului cu tradiționala pâne și sare.

Generalul de divizie austriac, d-l *Ihn* a prezentat imediat urările sale în numele monarhului Francisc Iosif. După trecerea în revistă a companiei de ondre prefectul Miculescu a făcut prezentările. Suveranul era însoțit de d-nii ministrii G. Gr. Cantacuzino, președintele consiliului, general Manu și Bădăraș și de șeful casei militare, d-l general Warthade, precum și de d-l adjutant colonel Mavrocordat, locotenentii colonelii Vălvoreanu și Rămniceanu și maiorul Baranga.

Cortegiul regal, escortat de gendarmii călări din Iași, comandați de căpitanul Baldovin, s'a îndreptat apoi în mijlocul aclamațiunilor multimei spre catedrala, unde I. P. S. Mitropolitul Partenie a oficiat un Te-Deum de bună sosire.

Dela catedrală Suveranul și Alțea Sa Regală Principele Ferdinand s'au dus

la palatul administrativ unde sunt găzduiți. La ora 1 a avut loc un banchet de 90 tacămuri în sala mare a palatului.

La sosirea Regelui în Dorohoiu au fost de față și mai mulți români bucovineni împreună cu consulul român din Cernăuți d-l Cogălniceanu. În decursul zilei de Sămbătă au mai sosit la Dorohoiu d-l Vasile Morar, consilier la curtea de casație din Viena și mai mulți profesori și funcționari ai universității din Cernăuți. A sosit de asemenea și presidentul Bucovinei baronul de Bleyleben.

La banchetul ce s'a dat Sămbătă au fost invitați la dorința expresă a regelui și 6 fruntași evrei din Dorohoiu.

Regele Carol a conferit cu prilejul vizitei Sale la Dorohoiu domnilor, cari au fost trimiși de M. S. Monarhul nostru să-l salute, următoarele distincțiuni: Generalului de divizie cavalier de *Ihn* marele cordon al Stelei României, cu spadă și maiorului *Heimerick* Stăua României în gradul de comandor, cu spadă.

SCIRILE DILEI.

— 16 Octomvrie n.

Alegătorii Sași din Țera Bărsei au avut erii, Duminecă, 15 Octomvrie la orele 2 p. m. o adunare în sala hotelului central nr. 1. Erau de față vre-o 5—600 alegători. Președintele d-l C. Adam deschizend ședința, schițează în câteva cuvinte situația politică tristă. Relevă cu regret că baronul *Fejervary*, ca să îmblânzescă opoziția, s'a declarat numai de cât gata a sacrifica naționalitățile. Ne-am adunat — țice d-l Adam — să discutăm asupra alegerii din Hărman. Cel ce va fi ales însă nu se scie, decât va putea intra în cameră, de ore ce corpurile legislative acum sunt prorogate și de sigur se va mai face o prorogație, őr în Aprilie după toate probabilitățile se vor face noue alegeri și încă pe baza unei noue legi electorale, care nouă Sașilor nu ne va fi favorabilă. Președintele anunță, că pentru mandatul din Hărman după retragerea lui Neugeboren și Gresskowitz, a rămas un singur candidat d-l W. Kopony, pe care îl invită să-și desfășure programul. D-l Kopony într-o scurtă vorbire declară, că este aderentul programului poporal săsesc. Momentul cel mai important al discursului d-lui Kopony a fost acela, în care a cerut să i se acorde libertatea de a-și pune candidatura fără obligația de a intra în partidul liberal cu ceilalți deputați sași. Acesta i-s'a și acordat după o discuție mai lungă, cu majoritate sdrobotore (numai vr'o 10 voturi au fost contra.) Au luat parte la discuție Dr. *Flechtenmacher*, Scherg, Schiel, deputatul Copony. Dr. *Flechtenmacher* a cetit fabula despre »Leonida cel fals» și i-a legat candidatului de inimă, să fie el Leonida cel adevărat. Predicatorul *Scherg* a parentat pe Dr. *Lurtz*, ca pe un om, pe care ați trebuie să-l socotim între cei morți. Adunarea a fost demnă și serioasă și a ținut 1 oră și jumătate. — (ap.)

Decă s'ar petrece toate, după cum am fi în drept a concluda din cele ce ni-le comunică reporterul nostru, atunci am putea prețice, că alegerea de mâne va ave un rezultat firesc, fiind în cercul Hărmanului Sașii în majoritate covârșitoare. D'er trebuie să fim pregătiți și la o eventuală nouă surprisă.

Candidatul proclamat la adunarea de Duminecă are mulți Sași pe partea lui, d'er și mulți contra lui, cari din considerațiunii de tactică au tăcut la adunare, őr parte vor fi absentat. D-l W. Kopony trece între conaționali săi de pe aici de prea radical în vederile sale și de un spirit hotărât opozițional.

De cumva cu toate acestea ar întruni voturile tuturor, ar fi un semn îmbucurător de întorcere a opiniei publice săsesci. D'er mai sunt la mijloc și Ungurii, cari de la început s'au pus pe lucru și au cerut de la Sași să le cedeze lor cercul acesta, în semn de prietenie.

Fișpanul pe cât am înțeles a ținut și erii o mare consfătuire cu notarii din cerc. Nu e esclus d'er, ca să iasă deodată ca »*Deus ex machina*» la Hărman un candidat maghiar, în speranța că Sașii fiind mai indiferenți față cu alegerea lui W. Kopony vor absentă mulți. Acest candidat pôte să fie însuși conducătorul ministerului de comerțiu *Vörös*, despre care s'a făcut așa de multă vorbă la început, că va fi ales la Hărman drept recompensă pentru intronarea lui *Lurtz* în scaunul notarial.

In loc de cunună pe mormentul regretatei directoare Carolina Teclu a donat pentru Internat-Orfelinatul susținut de reuniunea f. r. din Brașov, d'ora Maria Petric 6 cor., d-l Nicolae și d-șora Maria Grădinar ca v'er și verișoră 10 cor. Primescă marinimoșii donatori cele mai căldurose mulțumiri. Elena Sabadeanu presidenta r. f. r.

D-l Dr. Walter Krauss, medicul primar al spitalului civil din Brașov s'a reințors din concediu și cu țiuă de ađi și-a reluat practica.

Numire. D-l Dr. Victor Colceriu medic practic în Lăpușul unguresc a fost numit de cătră ministerul de finanțe medic la minele și uzinele erariale din Cavnic.

Societatea bisericescă-literară »Alexi-Sincal« din Gherla s'a constituit pe anul școlar 1905/6 în ședința ținută sub presiidul Reverendissimiului Domn Ioan Georgiu canonic și rector seminarial la 5 Oct. st. n., fiind de față și D-l Dr. Victor Bojor prof. și conducătorul societății, în modul următor: Președinte, Traian Truțașiu teol. c. IV. Vice-pres.: Vasile Hosszu teol. c. IV. Secretar: Ceciliu Demian teol. c. III. Controlor: Ioan Brehaita teol. c. IV. Casar: Alexandru Maxim teol. c. III. Bibliotecari: Ioan Pop și George Pop teol. III. Notar: Mihail Someșan teol. c. II. Arhivar: Pompeiu Vlăduț teol. c. II. Membrii comisiunii literare: Titu Budu teol. c. IV, Alex. Murășanu, teol. c. IV, Alexandru Mihalca, teol. c. III, Ioan Kovats teol. c. II, Vasile Szabo, teol. c. II, Nicolau Juhász, teol. c. I, Paul Fetti, teol. c. I, Patriciu Truțașiu, teol. c. I, Ștefan China, teol. c. I.

Viriliști români în Torontal. În lista viriliștilor comitatului Torontal — statorită pe anul 1906 — între cei 300 de viriliști sunt și 3 Români, anume: Josim Iuon Seșoșan din Toracul-mare cu dare directă de 1766 cor., Teodor Toma Popi din Toracul-mic cu 1127 cor. și Teodor Pascu din Comlăuș cu 1123 cor.

Marii proprietari români din Basarabia au semnat o petiție cătră Țar cerend ca în »bisericele din cea provincia serviciul divin să se facă în limba română.

Un focar de coleră. Din Berlin se telegrafiză că o mare grőză a produs adădescoperirea unor casuri de coleră pe m'șia Stolpe în apocriere de Berlin, unde se află o întregă colonie de lucrători unguri. Într'una din zilele trecute a murit acolo pe neașteptate un lucrător ungar. Făcendu-se cercetare medicală asupra tuturor lucrătorilor de pe moșie s'au descoperit la mulți inși baccilul colerei. În casa unde locuiau lucrătorii s'au găsit la noue persoane baccilul colerei.

Mulțumire publică.

Ne fiind în stare a mulțumi în parte tuturor stimaților amici și cunoscuți cari ne-au adresat cuvinte de mângăiere din incidentul dureros al adormirii scumpului nostru tată Mateiu *Nicola*, venim pe calea acesta a le exprima mulțumiri cordiale, precum și acelora cari prin participare la actul înmormântării, au dat adănc jelitului nostru Părinte ultimul onor.

Primescă și pe calea acesta expresia mulțumirii noastre intime preanonratele corporațiunii precum și toți acei stimați, cari au depus cunună pe catafalc. În special mulțumim P. O. Domnii Ionel *Simu* și Dr. *Laurențiu Pop*, precum și onorabilei »Tinerimi române din Munții apuseni«, pentru sentimentele nobile de stimă și venerațiune, manifestate scumpului nostru defunct într'un mod atât de frumos.

Pentru îndurerata familie
Dr. *Enea Nicola*
inconsolabilul fiu.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 16 Octomvrie. Apoponyi a rostit la Szabadka un discurs în care a țis, că în curend alegerii noue vor pune țera la probă. Se vor face corupțiunii și acte de violență, Maj. Sa însă va trebui să recunoscă după alegeri, că partidul kossuthist e mai puternic ca őr și când.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Octomvrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	114.40
Renta de corone ung. 4%	95.95
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	86.75
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	96.90
Bonuri rurale croate-slavone	96.95
Impr. ung. cu premii	219.75
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	162.50
Renta de hartie austr. 4 2/10	100.35
Renta de argint austr. 4 2/10	100.20
Renta de aur austr. 4%	119.30
Renta de corone austr. 4%	100.45
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.10
Losuri din 1860	160.-
Actii de-ale Banței austro-ungar.	16.47
Actii de-ale Banței ung. de credit	780.-
Actii de-ale Banței austr. de credit	674.25
Napoleonori	19.16
Marci imperiale germane	117.52 1/2
London vista	240.30 1/2
Paris vista	95.62 1/2
Note italiene	95.70

Cursul pietei Braşov

Din 16 Octomvrie n. 1905.

Banconote rom. Cump. 18.98	Vend. 20.-
Argint român	18.92
Napoleonori	19.06
Galbeni	11.20
Marci germane	117.20
Lire turcesci	21.50
Seris. fonc. Albine 5%	101.-
Ruble Rusesci	2.53

Tergul de rimatori din Steinbruch.

Starea rimatorilor a fost la 8 Oct. n. de 29,727 capete, la 9 Oct. au intrat 404 capete si au esit 576 capete ramânand la 10 Oct. 1905 n. un numar de 29,555 capete.

Se noteză marfa ungară: grea — — — tinera grea dela 139-140 fil. de mijloc dela 139-140 fil. usora dela 139-140 fil. — Sărbăscă: grea 138-140 fil., de mijloc 137-138 fil., usora 135-136 fil. kilogramul.

Unde se mănâncă bine și se beu VINURI curate

de Mediaș **BERE de Pilsen** „Urquell” prospeta dela cep in fie-care di? La **Restaurantul Schwarzburg** in Braşov, Str. Spitalului nr. 20. Listă de bucate românescă. De o cercetare numerosă se rogă **C. R. GLIGORE CRISTEA,** conducătorul restaurantului. 126-0

In decursul verei abnormal de secetosă au fost eraşi

Pepinerie de nobilitarea viței de Vie de pe Târnava.

Proprietar: **FR. CASPARI** Mediaș 24. Ardeal. Singură in tota Ungaria, care uda pepinaria de vițe diluic cu enorma cantitate de apă de 5 milioane litri și de aceea singura, care și in anul acesta liferază intr'adevăr vițe frumose și in tota privința ireproșabile. Prețuri curente cu ilustrații și numeroșe scrisori de recunoștință gratis.

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. in cazul publicării unui anouciu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

AVISI

Subrisul am onorea a face cunoscut On. public și in deosebi episcopilor bisericesci, că **am deschis in Braşov (la 2 Porumbi) Strada Negră nr. 3 (3 Felső-Villa-utca 3)**

O fabrică de luminări de ceară curată și parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de ceară și parafină din Ardeal.

Și sunt in plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări in toate formatele, precum și aurite, ér comandele le voui executa prompt și cu prețuri forte convenabile. 10-90,1858.

Nr. 14483/905.

Publicațiune.

Următoarele bolte, magazine și pivnițe sunt a se da in chirie prin licitațiune orală și cu oferte in scris, pe timpul dela 29 Septemvrie 1906 până la 29 Septembrie 1912 și anume:

A) La 30 Octomvrie 1905 la 9 ore dimineața:

- Localul cumpenei orașenesci cu magazine din casa „Sfatului”.
- Cele 10 butice de vëndare din casa „Sfatului”.
- Bolta din drepta cu mai multe magazine și cu pod aflătoare in casa orașenescă de pe șirul „Inului” nr. 34.
- Bolta cu magazin din casa orașenescă de pe șirul „Inului” nr. 35.
- Bolta din stanga cu magazin in casa orașenescă de pe șirul „Florilor” nr. 13.
- Magazinul cel mare din „Casa Bătușilor”, și
- Așa numita „Pivnița Eszterhâzi” dimpreună cu cele 4 pivnițe de lângă dânsa și cu o pivniță de intrare, tote aflătoare in „Casa Bătușilor”.

B) La 31 Octomvrie 1905 la 9 ore dimineața:

- Bolta din „Casa Bătușilor” nr. 1.
- „ ” ” ” ” ” 2.
- „ ” ” ” ” ” ” 3.
- „ ” ” ” ” ” ” 4.
- „ ” ” ” ” ” ” 5.
- „ ” ” ” ” ” ” 7.
- „ ” ” ” ” ” ” 8.
- „ ” ” ” ” ” ” 9.
- „ ” ” ” ” ” ” 10.

Ofertele referitoare la singuraticile obiecte de inchiriat sunt a se preda inchise până la 9 ore dimineața a zilei de licitațiune la mâna conducătorului despărțământului V din magistratul orașenesc, adecă a conducătorului afacerilor economice orașenesci, care va ține atât licitațiunea orală, cât și cea cu oferte in scris.

Condițiunile mai de aproape ale licitațiunei, cele de oferte și cele de inchiriare, se pot vedé in despărțământul menționat al magistratului — Strada Aurarilor Nr. 5, al II-lea etagiu — între orele 8—12 a. m. până la ziua licitațiunei.

Brassó, in 5 Octomvrie 1905.

(1904,1-4)

Magistratul orașenesc.

Sz. 3364/905.

tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A sárkányi kir. járásbírószág mint telekönyvi hatóság közhiré teszi, hogy Popenecs Jakab végrehajtatónak Butun Bucur az Illese alsóveniczei lakós végrehajtatást szenvedő elleni 40 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbírószág területén lévő a felső venicze határában fekvő, a felső veniczei 63 sz. tüzökönyvben felvett A + 668 hrszámú ingatlanra 5 kor.

782	hrs. ingatl. 44 kor.	2557	239
874	115	2728	93
962	25	635/1	48
965	32	1259 ab	34
983	167	1260 ab	43
1053, 1054a	46	1725/6	55
1054 b, 1055	21	1052 ab	41
1183	6	2043, 2045/1-5	48
1193	70	2473/2	17
1538, 1539	116	2425/2	18
1566, 1567	36	2782/66	15
1998, 1999	24	2782/68	6
2003, 2009, 2010	101	2782/69	

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenteb megjelölt ingatlanok az 1905 évi november hó 14 napján d. e. 9 orakor f. Venicze község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 20%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ár folyamattal számított és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszter. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elkelyezéséről kiállított szabályszerű elismer. vényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírószág mint telekönyvi hatóság.

Sárkány, 1905. Augusztus hó 17 én.

Dr. Gyöngyössy, kir. albiró.

Sz. 3625-3646.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A sárkányi kir. járásbírószág mint telekönyvi hatóság közhiré teszi, hogy Bolán János a Sándoré végrehajtatónak Bolán Jánosné végrehajtatást szenvedő elleni 86 kor. 10 fill, tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbírószág területén lévő az Ó-Sinkai határon fekvő az Ó-Sinkai 74 sz. tljkvben foglalt) Bolán János a Sándoré és Bolán Eva szül. Vulcan tulajdonát képező

141, 144/1 hrsz. ingatl. 346 kor.	5082	hrs. ingatl. 49 kor.	27
972/1	36	5097/2	23
1673/1	14	5949/2	35
1740	04	6054/2	26
1746/2	09	6435/2	08
1884	19	6847/2	08
2098/1	11	6967	07
2483/2	16	7112	08
3180, 3182/1	07	7209/2, 7210/2	06
3735/2	04	7451	64
4062	23	7728/2	12
4691	35	7800/2	
5038/2	32		

Összesen 829 kor.

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenteb megjelölt ingatlanok az 1905 évi december hó 9 napján d. e. 9 orakor Ó-Sinka község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10%-át készpénzben. vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ár folyamattal számított és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sárkány, 1905 évi Szeptember hó 12 én.

A kir. járásbírósg mint telekönyvi hatóság.

Dr. Gyöngyössy István, kir. albiró.